

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 7.

V Ljubljani, dné 6. aprila 1899.

Leto XII.

„Pascha“ — „Memohod“.

Modri Salomon pravi, da pod solncem ni nič novega; vse, kar se zdaj dogaja na svetu, zgodilo se je v slični obliki že prej kedaj.

Dandanašnji se na zemlji marsikaj dogodi, kar se nam zelo čudno zdi. Izenadeni pravimo drug drugemu: „No, to je pa zopet nekaj novega! Kaj takega pa še ni bilo!“

Ako pomislimo na narodnostne boje, kako narod zatira narod; ako se domislimo očitnih velikanskih krivic, ki se godé i posameznikom, i celim narodom, kako mala peščica oblastnih bogatinov zatira neštevilne uboge delavce; ako preudarimo, kako in koliko trpi sv. katoliška cerkev od njenih sovražnikov, kako se brezverstvo in sovraštvo do Boga samega razširja, a prava vera v tolikih srcih omahuje, kako se greh očitno šopiri, a čednost zaničuje in prezira; ako premislimo vse to, potem se nam nehoté vzbudi v glavi misel, češ, tako pa na svetu še nikoli ni bilo, kakor je zdaj; zakaj neki Bog to pusti? Kolikrat se slišijo med ljudmi take besede!

In vendar veljajo tudi o naših časih besede Salomonove, da ni nič novega pod solncem, da vse, kar se zdaj godi, se je že davno prej dogodilo.

Le par besed o tem!

Sedaj smo v velikonočnem času. „Velika noč“ se pravi latinsko, v cerkvenem jeziku „Pascha“; slovensko bi se reklo to „memo-hod“. Spominja nas na

prvo „veliko noč“ ali na prvi „memohod“, katerega so doživeli in praznovali Izraelci v Egiptu, predno so bili izpeljani iz sužnjosti, ki jih je tlačila par sto let. Znano je, koliko je tedaj izvoljeno izraelsko ljudstvo trpelo pod oblastjo egipčanskih vladarjev Faraonov. Ko se je Bogu prav zdelo, poslal je Mojzesa k Faraonu, opominjat ga, naj Izraelce izpusti iz sužnjosti. A Faraon o tem ni hotel nič vedeti. Zato je Bog poslal v deželo hude nadloge, ki so zadele in trle vse prebivalce. A vkljub vsem stiskam Faraon ni izpustil ljudstva. Naposled ukaže Bog, naj Izraelci določen dan jedó „velikonočno jagnje“ in bodo pripravljani na potovanje. Kjer pa se „jagnje“ ne bo jedlo, umrl bo v vsaki družini prvorojeni sin, ker angelj pojde memo vseh hiš in bo udaril nje, ki ne priznavajo pravega Boga. In res: Izraelci so jedli „velikonočno jagnje“, v vseh egipčanskih hišah pa se je razlegal jok in stok, ker povsod so imeli mrliča prvorojenega sina. Šele potem je Faraon izpustil Izraelce, prestrašen po tej strašni kazni.

In Izraelci so odšli. A kmalu se je Faraon skesal in udaril z vojsko za njimi. Bog pa je svoje izvoljeno ljudstvo peljal čez rudeče morje kakor po suhem; vsi so se srečno rešili. Faraon pa in vsi njegovi pristaši, ki so preganjali Izraelce, vtopili so se v dnu morja...

Sedanji čas, zlasti konec 19. stoletja, se nam zdi tudi tak osodepoln — memo-hod. Vse vre in se drvi sem in tje.

Sicer se je že v raju z Adamom samim začel boj med dobrim in hudobnim; a vendar, čeprav je ta boj trajal neprestano do danes, vendar moramo

reči, da tako hud in ljut kakor je sedaj, že ni bil kmalu. Saj vidimo dan za dnevom, da se hoče vse zatreti in ukončati, kar je božjega in svetega. Še Boga samega bi z nebes doli zagnali, če bi ga le mogli.

In kdo bo zmagal? Ko se je prvič vojskoval ta boj v raju, je rekel „hudi“ Adamu, da bo on zmagal in se dvignil nad Boga. A Adam je kmalu spoznal, kako bridko je bil goljufan, sam sebi v velikansko nesrečo. Zmagal je Bog! Zmagalo je dobro nad hudim.

Ko se je Kristus v človeški podobi vojskoval zoper „hudo“, moral je veliko trpeti, celo grozno umreti. Hudobneži, ki niso marali za resnico in pravico, so, v svesti si svoje krivice, grob celo zapečatili in tik njega postavili vojaško stražo, misleč si: pečat in vojak imata največ ugleda in moči. Tega pa ti sleparji niso pomislili, da tisti, ki v grobu leži, ima oblast skale drobiti, kaj še le — pečat ulomiti, četudi ga je pritisnila židovska roka; in da on, ki je Gospod vojskinih trum, ne trepeta pred par vojaki, četudi so v železju od vrha do tal. In Kristus je vstal iz groba iz lastne moči. Zmagal je Bog! Zmagalo je zopet dobro nad hudim!

In tako je vedno bilo; tako bo tudi v naših viharnih časih; tako bo tudi takrat, ko nas več ne bo! Bog je zmagoval in bo zmagoval! Zmagovalo je in bo vedno dobro nad hudim! Resnica in pravica se dasta od časa do časa nekoliko potlačiti v ječo, a kmalu siloma prodreta na dan; laž in krivica pa odletita v stran, kakor so odleteli židovski vojaki od groba, ko je Kristus vstal iz njega.

Zato bodimo, verni Slovenci, le mirni v sredi tega besnega boja med vero in nevero, med pravico in krivico, ki se vrši zdaj na svetu. Le Boga in svete katoliške cerkve se trdno oklenimo. Bog bo gotovo vselej zmagal, in z Bogom homo zmagali tudi mi! Naj se potem neverni kričači repenčijo kakor hočejo. Nad vsemi ljudmi je še vedno Bog, tudi nad tistimi, ki mislijo sami o sebi, da so, če ne „bogovi“, pa vsaj „božički“. Kakor je šlo izvoljeno ljudstvo božje nepoškodovano, zmagalno čez rudeče morje, Faraon in cela njegova vojska pa se je utopila, tako bodo tudi katoličani šli nepoškodovani in zmagalni čez vsa morja hudobije in krivice in ne samo čez „rudeče morje“ socialnega demokratizma in čez „mrtvo morje“ liberalizma, „Faraoni in Faraončki“ pa, ki za nami capljajo oboroženi z meči in topovi, se bodo pa drug za drugim potopili v modernem „rudečem morju“. Katoličani bodo lahko peli z Izraelci: „Pojmo Gospodu, zakaj slavno se je poveljal, konja in jezdeca je vrgel v morje! Vozove Faraonove in njegovo vojsko je vrgel v morje; njegovi zbrani vojvode so potonili v rudečem morju. Valovi so jih zagrnili, in šli so na dno kakor kamen. Tvoja desnica, o Gospod,

se je poveljala v moči, tvoja desnica, Gospod, je strla sovražnika. Gospod bo kraljeval vselej in vekomaj!“

Katoliški Slovenci, v tem duhu praznujmo letošnje velikonočne praznike! S tem prepričanjem o naši gotovi zmagi prestopimo, pojoč veseli „Aleluja“! prag 20. stoletja!

Zavarovalnice.

Kakor list na veji smo: sapa pihne, pa nas vzame. Danes je še tak hrust, da bi se z vsem svetom tepel, jutri pa že ni več za rabo. Žito gre v klasje tako lepo, da se kmetu srce smeje, pa pride toča in pobije vse, da je groza gledati. Krava v hlevu tako prijazno moka, pa se je prime kak šment, da pogine. In kaj šele, če si konj noge polomi! Kar konjederec mora vzeti mrho. Povodenj, ogenj, bolezen in Bog ve kaj še vse pride nad človeka, da sam ne vé, kdaj.

Vsak človek bi pa bil rad varen pred sovražniki. Zoper bolezen se varuje z zdravili, zoper mrz z zimsko suknjo, s čem se naj pa zavaruje proti revščini, v katero ga lahko pahne nesreča vsak dan?

Zato so že od nekdaj premišljevali, kaj bi naredili, da bi bili posestniki zavarovani škode ob požarih in ob toči, ali sirote, če jim umro starši, ali pa starčki, ki ne morejo več delati. V novejšem času so nastale zavarovalnice, ki sprejemajo plačila za to, da v slučaju nesreče izplačajo škodo zavarovancu. Večinoma imajo sedaj delniške družbe zavarovanje v rokah, ki pošiljajo svoje agente okoli, da jim ti nabirajo ljudi, ki se zavarujejo. Pa pri teh zasebnih zavarovalnicah je marsikaj napakega. Prva napaka je že ta, da so to kapitalistična podjetja. Oni, ki osnujejo tako zavarovalnico, ne mislijo na to, da bi ljudstvu pomagali, ampak njihov glavni namen je, da pri tem sami dobičke delajo. Res je, da pomagajo marsikateremu revežu v nesreči, a za to dobroto se dajo prav dobro plačati. Doneski, ki jih morajo posestniki plačevati in ki se imenujejo premije, so visoki in s časoma dajo velike vsote, katere lastnikom zavarovalnice nosijo tolike obresti, da jim po izplačani škodi še prav lepi denarci ostanejo.

Začeli so pa ljudje misliti, kako bi si pomagali v nesreči na cenejši način, da bi manj plačevali in gotovejše dobili zavarovalnino, pri kateri zasebne zavarovalnice pritrjujejo in odščipujejo, kjer le morejo. In spomnili so se, da je prav za prav naloga javne oblasti skrbeti za javni blagor. Če mi kak sovražnik zažge ali pokrade, ga javna oblast išče in lovi in skrbi, da mi povrne škodo. Ali ne bi ta javna oblast tudi lahko poskrbela za javni blagor kmetov in obrtnikov v slučaju nesreče? Ali moramo

šele čakati, da nam jud ali agent pomaga? Vsakdo bi rajši plačal kake solde deželi ali državi za zavarovanje, kakor pa da jih nosi zasebnim družbam, ki ga vtaknejo v zasebne žepa.

Tako se je rodila misel za deželno zavarovalnico. Prav nič težkega ne bi bilo ustanoviti deželno zavarovalnico. Pri davkariji bi se vplačal denar, in ob nesreči [bi se tam dobila odškodnina. Uradnikov ne bi bilo treba mnogo več, vplačila bi bila manjša, ker ta zavarovalnica ne bi smela delati za lastni dobiček, kakor zasebne zavarovalnice delajo, in če bi se naredilo kaj dobička, bi se ta stekal v deželno blagajno, in bi se za toliko znižali davki.

V raznih deželah so že o tem sklepali in vpeljali več takih zavarovalnic, ki dobro poslušajo. Tudi pri nas je prišlo to že v deželnem zboru v razgovor. Že 12. decembra l. 1887 je posl. Šuklje govoril za to in očital zasebnim zavarovalnicam, da delajo z velikanskimi dobički na škodo ljudstva. Rekel je med drugim, da so tedaj na Kranjskem poslušajoče zavarovalnice nabrale premij okoli 235.000 gld., izplačale pa odškodnin samo 94.935 gld., torej še polovico ne. Ali ne bi bila deželna zavarovalnica velika dobrota za nas?

Dne 24. januarija leta 1896. pa je poslanec dr. Žitnik obširno dokazoval to potrebo. Rekel je v svojem izvrstnem govoru tudi to-le:

„Prva žalostna prikazen pri nas je, da najmanj polovica poslopij ni zavarovanih, in katera so, so vsled visokih premij navadno za nižje cene. In kaj pomeni pri nas večji požar? Da navadno postane pogorelec revež brez domovja, ako se ga ne usmilijo dobri sosedge. Navadno pa se dogaja, da se mora pogorelec pri zgradbi novega domovja zadolžiti tako, da se nikdar več ne izkoplje iz dolgov ter ves svoj živ dan dela za druge v žalosti in obupnosti. Visoka deželna vlada pri večjih požarih dovoli javno pobiranje za pogorelce. Visoka zbornica! ta prikazen, da morajo nesrečni pogorelci beračiti po deželi, je po mojem mnenju sramota za 19. stoletje. Kaj takega ne vidite v Švici, na Saksonskem in Bavarskem. (V teh deželah že imajo deželne zavarovalnice.) In pri nas, žal, mora to biti, sicer bi pogorelcu preostajala jedino še Amerika.

Deželni zbor, oziroma odbor, podpira kolikor more potrebnejše pogorelce. Tako je deželni odbor od 1. avgusta 1883. do konca 1894. leta razdelil podporo 26.000 gld., povprek na leto 2300 gld. Te podpore z ozirom na škode morda niso velike, a gledé na druge potrebe vendar le znatne. In te podpore bi s časom odpadle, če se ustanovi deželna zavarovalnica.

Na Kranjskem je od l. 1876. do 1885. bilo 1225 požarov in poškodovanih poslopij 4460. Stati-

stična centralna komisija na Dunaju je izkazala škode v teh desetih letih 3,600.215 goldinarjev, na leto torej povprek 360.000 gld. Od l. 1872. pa so se požari podvojili, dasi vsled gasilnih društev niso tako razsežni. Torej utegnejo na leto tudi sedaj še biti tako visoke škode vsled požarov.“

G. dr. Žitnik je izračunal, da povprek na leto dobé na Kranjskem zasebne zavarovalnice okoli 300.000 gld. premij, in da gre za nas do 100.000 gld. tega denarja rakom žvižgat vsako leto.

Pa ta koristni predlog je v našem deželnem zboru propadel, ker so se slovenski in nemški liberalci zvezali in so glasovali proti njemu. Tako je: liberalci vedno govoré o svobodi, a v resnici hočejo svobodo in dobiček le za se, ljudstvo jim je pa le za to, da plačuje in — da jih voli! Po dr. Žitniku pa so padli kakor sršeni po onem, ki s palico drega v njihovo gnjezdo.

Kaj nam je sedaj storiti? Slovenski kmetje in obrtniki! Če se združite v zadruge, bo zveza teh zadrug sama lahko osnovala zavarovalnico, katera bo še boljša, nego deželna, ker bo vsa vaša, in vam ne bo treba še le pri ošabnih liberalcih beračiti za vaše pravice. Pa že sedaj ljudstvo samo skuša osnovati lastne zavarovalnice, in med temi za danes imenujem le: zavarovalnice za živino, in zavarovalnico za starost in za dote, katero snujejo naši vrli krščanski socialci v Ljubljani. Kako bo šlo z njimi, bo „Domoljub“ kmalu povedal, za sedaj pa si naj vsak le to zapomni: Brez združenja ne gre nič, zato le pridno snujte gospodarske zadruge! In če liberalci hrumé in razsajajo zaradi njih, jim recite: Mi že vemo, kje nas čevelj žuli!

Pléve.

5.

Kdaj bo izginilo z zemlje gorjé?
Kdaj bo konec težav in nadlog?
Vedi ga Bog —
Kadar bo konec zemljé!

6.

„Berači smo“, pravijo, „revni berači“ —
Pa so največkrat le — postopači!

7.

Kaj so posvètne misli in sanje?
To, kar sanje noč:
Človek stavi in stavi nanje,
Toda ne „térne“ ne „ambe“ — nil

Listek.

Aleluja!

Velikonočna slika.

V. Kosmak.

Velikanoč!

Solnce sveti in žari s temnomodrega neba na pomlajeno zemljo, kakor je zrl božje oko sedmi dan: blagoslavljajoč, oživljajoč.

Vrabec je vzletel na vrt, sedel na bezgovo vejo, se pogrel na toplem solncu in zapel: činčara, spet je pomlad! Povsod spet zelenje, povsod lepo. O snegu ni duha več, potoki šumijo, drevesa brstijo, a veter veje tako toplo, tako gorko, da bi bilo greh dremati pod streho. Sped je pomlad, činčara!

Spodaj pod bezgom je dremala marjetica. Vrabčvo cvrčanje jo je probudilo. Pogledala je okrog sebe, a ko je videla že vse v zelenju in v cvetju, dvignila je belorudečkasto glavico in pustila, da jo je božalo solnce z dobrodejnimi, toplimi žarki.

Zvonovi so zvonili mogočno, veselo.

Iz malih, belih hiš so pohajali ljudje, praznično opravljeni, se pozdravljali veselih obrazov in stopali polagoma po vasi proti cerkvi . . .

Gospod župnik stopi na prižnico, pomoli, pozdravi vernike s „hvaljen bodi Jezus Kristus!“, se pokriža in oznani veselo vest: „Vstal je Kristus, vstal je in ni ga več v grobu . . ! Aleluja, aleluja!“

In ljudstvo posluša božjo besedo, srce se mu topi, ko sliši preveselo oznanilo, da je Jezus Kristus premagal smrt in pekel. Da, da: bil je obljubljen v starem zakonu izraelskemu ljudstvu kot nedolžno jagnje, ki se hoče darovati za vse človeštvo, hoče prevzeti nase vse njegove grehe in zanj trpeti in umreti, ter ga tako s svojo krvjo oprati vseh krivic in pregreh. In kakor je bilo obljubljeno, tako se je tudi zgodilo. Jezus Kristus, ono nedolžno jagnje — dal se je zasramovati, zapljuvati, bičati, s trnjem kronati, dal se je pribiti na križ, o, še več, dal si je prebosti svoje srce, da prelije zadnjo kapljo krvi in nas opere in očisti ter zopet spravi s svojim nebeškim očetom. S svojo smrtjo na križu nam je odprl vrata nebeškega kraljestva, nas je peljal pred prestol neskončno usmiljenega Boga, ki nas je potolažen po našem Odrešeniku pritisnil zopet na svoje očetovsko, neskončne ljubezni goreče srce in nam dal dedščino, ki nam gre kot njegovim otrokom.

O, Kristus nam je pokazal pot, po kateri moramo tudi mi hoditi, pot namreč, pa kateri je on sam hodil in nosil težak križ, križ zatajevanja. Vstani torej tudi ti, o kristijan, iz svojega groba, iz groba pregreh in krivic. Ne boj se, on ti bo dal močij, saj on je umrl in vstal za vse, torej tudi zate! In naj je tvoj greh še ostudnejši! Tudi če si oropal reveža, in mu ukrad zadnji grižljaj od ust, tudi če si zapravlil po lastni krivdi imetje in srečo svojo in drugih, tudi če si udaril svojo lastno, sivo mater na veli obraz in ji z nepokorščino, ali s hudobnim življenjem prodril srce kakor z ostrim mečem — o, ne boj se, on je vstal tudi zate! Vstani, vstani in najdeš svoji duši in svojemu srcu pogrešani mir, vstani, dvigni se iz svojih pregreh, in nebo zaraja in zapleše v neskončnem veselju nad teboj!

Pod korom je stal mož, povešenih očij, razmršenih las. Strmel je mračno pred se. Ob zadnjih besedah se je vzrl v župnika, in dve debeli solzi sta mu kanili po razkavem licu . . .

K nebu pa je splaval angelj, noseč njegovi solzi, solzi kesu in obžalovanja, ter prepeval veselo: „Aleluja, aleluja!“

V mali, prijazni sobici je sedela na postelji blede žena.

Ob oknu je klečala hči upalih lic in molila na glas iz molitvene knjige. Bolnica je šepetala molitve za njo.

Bili sta ubožni in komaj sta imeli za sproti. Žena je ležala vso zimo, hči je prebdela ob njeni postelji dni in noči in delala, da zasluži najpotrebnejši kruh.

„Franica!“ zakliče bolnica in se vzravna na postelji, kolikor ji dopuščajo slabe moči, „kako je danes zunaj?“

„Toplo, mamica, toplo.“

„In na vrtu?“

„Trava je že zelena in če ostane še par dni tako gorko, prinesem vam razcvelih vijolic.“

Ubožica se nasmeje radostno. „A kaj delajo bučelice?“

„Nosijo že, mamica, nosijo med.“

„In lastovice . . . ali so že priletele?“

„Letajo in cvrče!“

„Franica,“ reče po kratkem premolku bolnica, „meni je tako dobro, dobro danes; popelji me nekoliko ven, da se poživim malo na svežem pred hišo na klopici.“

Hči skoči vesela od dela, zavije mater v toplo ruto in jo povede po petih mesecih na prosto . . .

Bolnica je stala na toplem solncu naslonjena ob klopici in gledala sklenjenih rok in solznih očij po vrtu prek polja do gozda . . .

„Mamica“ vpraša jo hči ter jo objame ljubeznilno, „mamica draga, kaj ne da ozdravite, kmalu, kmalu?“

„I, kajpak, kajpak“ šepče mati in poljubi hči na blede lice . . . „Kaj ne bi? pomlad je, velikanoč je, in da bi sama jaz še . . .“

Hotela je še nekaj reči, a izdalje se je začulo veselo navdušeno petje ljudstva: „Kristus je vstal . . . aleluja!“

Politični razgled.

V *deželni zbor* so letos jako živahne obravnave. V moravskem in šlezijemskem deželnem zboru se nemška večina znaša nad slovanskimi poslanci. Nemci na Češkem se kujajo in niso prišli v deželni zbor, toda češki poslanci bodo tudi brez njih opravili. V koroškem deželnem zboru je bila dné 24. sušca ostra razprava zaradi šolstva. Slovenska poslanca Muri in Grafenauer sta dobro prijemala nemške poslance, ki slovenskemu ljudstvu ne dovolijo v ljudskih šolah slovenskega poduka. Tudi celovski knezoškof, dasi po rodu Nemeč, so izpregovorili resno besedo za slovensko šolo. Seveda so v koroškem deželnem zboru vse lepe besede slovenskih poslancev bob ob steno. **K r a n j s k i** deželni zbor je imel do 23. sušca pet sej. V drugi seji dne 14. sušca je deželni zbor sklenil, da se sv. očetu v Rim naznani častitka v imenu dežele, ker se jim je po božji milosti zopet povrnilo zdravje po nevarni bolezni. Sv. oče so se po ljubljanskem knezoškofu jako srčno zahvalili za častitko in podelili vsem sv. blagoslov. V tretji seji je deželni zbor kranjski sklenil prošnjo na vodstvo državnih železnic, da bi takozvani gorenjski potresni vlak vozil tudi po zimi. Dovolil je dalje 2000 gld. kredita, da se onim okrajem dovoli po 400 gld. podpore, ki se zglasé za živinozdravnika. — Dolenjska železnica je imela l. 1897. zgube 27.426 gld., katere je morala založiti dežela. — Na prošnje raznih občin je zbor dovolil 700 gld. kredita za streljanje proti toči. Ta denar bode razdelil deželni odbor onim občinam, ki se zglasijo. — V peti seji dné 23. sušca je bila v zboru živahna debata zaradi gledališča. „**Narodova**“ stranka je namreč predlagala, naj se dovoli po 6000 gld. podpore za slovenske in nemške predstave v ljubljanskem gledališču. Katoliško-narodni poslanci, ki zastopajo kmečke volilce, so se temu uprli. Pripravljeni so sicer bili za slovenske predstave dovoliti 6000 gld., toda za nemške nič, ker imajo Nemci bogato teto, ki jih podpira, in ta je kranjska hranilnica. Namesto nemškemu gledališču naj se raje slovenskemu podpora primerno zviša, ostanek pa razdeli za družbo sv. Cirila in Metoda ali katero drugo slovensko koristno društvo. Toda liberalni slovenski poslanci so potegnili z Nemci in tako tudi za nemške predstave dovolili 6000 gld. Zalostno je pač, da mora dežela podpirati celó one, ki Slovence sovražijo, kakor trn v peti. — Deželni zbor je za tekoče leto v pospeševanje vinogradarstva dovolil blizu 54.000 gld. Od te svote je določenih 50.000 gld. za brezobrestna posojila po 200 gld. onim vinorejcem, katerim je

trtna uš uničila vinograde. Tudi država je za letos obljubila 50.000 gld. posojila. Kdor torej želi tako brezobrestno posojilo, mora se o pravem času zglasiti pri svojem okrajnem glavarstvu. Upanje je, da se v kratkih letih obnové vinogradi in tako vinorejcem odpró stari vir dohodkov.

Dunajska vlada ima vedno večje preglavice z jezikovnim vprašanjem. Nemci ne odnehajo, Čehi se ne udajo. Kakor se vlada gane, mora se zameriti eni stranki. Vlada je mislila brez državnega zbora izdati jezikovni zakon, toda Čehi s tem niso zadovoljni, ker bi vlada preveč privolila Nemcem. Čas hiti, a državni zbor je preložen in se morda snide šele na jesen. Do tedaj bode grof Thun moral nekaj ukreniti.

Cerkveni letopis.

Papež Leon XIII. je svoje zadnje bolezni, ki ga je potrla pred mesecem dnij, že popolno okreval. Ker pa je že toliko star, ni čudno, da je telesno precej opešal. Liberalni časniki prinašajo vedno nova poročila, da papež ne bo več dolgo živel in izvajajo vse mogoče sklepe. Vidi se jim, da jim je papež in sploh vse, kar je katoliškega, trn v peti. Da se pa v slučaju volitve novega papeža kaka nepoklicana moč vmes ne vtakne, naročil je papež kardinalom, naj se proti temu zavarujejo. — Iz vsega tega sledi za nas le ta nauk, da moramo svoje molitve za sv. očeta še pomnožiti, da nam ga milost božja še kar najdalje ohrani!

Umrl je 26. februarja t. l. v Ameriki škof Janez Vertin, rodom Slovenec s Kranjskega, v 55. letu svoje dobe. Porodil se je 17. julija l. 1844. v Dobilčah pri Crnomlju. 16-letni deček se je s svojimi stariši preselil v Ameriko, kjer je bil 31. avgusta 1866 posvečen v mašnika. L. 1879. je postal škof v Marquettu, in je to škofijo vodil skoro 20 let. Prvi škof v tem mestu je bil sloveči naš rojak Friderik Baraga, drugi škof pa Ignacij Mrak iz Poljan nad Loko, ki še živi kot 89-letni starček. Torej so bili trije Slovenci po vrsti škofje.

Zagrizeni nemški nacionalsci, katere vodi zloglasni državnozbornski kričač Wolf, agitujejo na vseh krajih, da bi čim več Nemcev odtrgali od katoliške cerkve, in naj pristopijo k protestantom ali starokatoličanom. Par stotin katoličanov je že odpadlo tudi med nemškimi Štajerci. Še bolj se deluje na to med Nemci na Češkem. To protikatoliško agitacijo pospešujejo zlasti luteranski pastori na Nemškem in v Avstriji. Iz vsega tega se vidi, da to divje rovanje zoper katoliško cerkev je ob enem rovanje zoper Avstrijo. A vendar vlada vse to hladnokrvno gleda. Prej ali slej se utegne ta popustljivost in vmemarnost nad Avstrijo grozno zmaščevati. Katoliški cerkvi pa ta odpad, če tudi se zvrši na celi črti, ne bo mogel škodovati; prav za prav ji bo celo koristil, ker se bo izčistila smetij; iztekel se bo gnoj, ki se je razvil na njenem sicer zdravem telesu. Saj vsi, ki žugajo, da izstopijo iz katoliške cerkve, že doslej niso spolnovali svojih verskih dolžnostij; zato bodo protestanti v njih kaj malo pridobili; še manj pa katoličani zgubili!

Začel je premišljevati . . .

Dva častnika (oficirja), ki sta zapustila pred kratkim višjo vojaško šolo v Saint-Cyr-u, sta si ogledovala zanimivosti in umetnine v Parizu. Stopita torej tudi v slavnoznano cerkev Vnebovzetja Matere Božje. Radovedno opazujeta velike slike in krasne kipe, katerih je vse polno v nji; da bi molila, na to niti mislila nista. Naenkrat opazita mladega duhovnika, klečečega ob spovednici. Obrnjen je bil proti tabernakeljnu, molil in čakal, da pride kdo k spovedi.

„Gotovo čaka nate“, pravi tovariš svojemu so drugu in se zasmeje zaničljivo. „Name? Kaj pa naj počnem pri njem?“ odvrne oni. „Da se spoveš!“ „Spovem? Ha, ha . . . kaj staviš, da grem k njemu — v spovednico?“ — „Ti k spovedi? Neumnost!“ in pri tem se še bolj zaničljivo zareži. „Kaj pa staviva?“ ponovi mladi častnik in si zaviše junaško svoje brke. „Izvrstno večerjo in steklenico šampanjca!“ — „Dobro, velja! Za dobro večerjo in steklenico vina grem prav rad v ono-le omaro!“

Dogovorjeno — storjeno: brezbožnik gre k duhovniku in mu pošepče nekaj v uho. Ta vstane in stopi v spovednico. Norčujoči se spokornik pogleda tovariša pomenljivo in poklekne.

Tovariš se vsede v bližnjo klop in čaka pet, deset minut, četrť ure — nič! — „Kaj neki počne?“ godrnja nejevoljno, „kaj neki mu ima toliko povedati?“ — Končno stopi prijatelj iz spovednice, za njim duhovnik z resnim obrazom.

„Vraga, kaj pa si delal toliko časa“, zarenči nad njim oni, ki ga je čakal pol ure, „primaruha, ko bi te ne poznal, mislil bi, da si se v resnici spovedal! Toda — dobil si stavo in zdaj hajdi z mano!“

„Ne!“ odgovori oni resno, „danes ne, morda drugič, mudi se mi, z Bogom!“ Stisnil je prijatelju roko in šel. Tovariš je gledal v čudu za njim, nevede, kaj naj si misli o njem. Zgodilo pa se je vse tako-le:

Ko je odprl spovednik okno v spovednici, rekel je častnik:

„Jaz sovražim in zaničujem vero in spoved!“ Toda duhovnik je bil mož, ki je pregledal stvar v trenutku in vedel, da se hočeta oficirja iz njega in iz spovedi norčevati. „Gospod“, odgovori mu mirno, „mislim, da se šalite, toda pustiva šalo na stran in pomeniva se, če vam drago, o tem in onem!“ Oficir gleda, gleda nad to mirnostjo duhovnikovo, se čudi in je skoro vesel, da se je stvar na to stran obrnila. Ker nazadnje ga je že bilo nekoliko sram nedostojnega početja. In duhovnik začne: Gospod, kakšno šaržo že imate? — Podčastnik sem. — Ali ostanete podčastnik? — Dve, tri leta. — In potem? — Častnik. — In potem? — Stotnik. — In potem? — Polkovnik. — In potem? — Nadpolkovnik! — In potem? — Hm, težko, da bi še avanziral. — Dobro, ali mislite ostati samec? — Ne, oženim se, kakor hitro mogoče. — Dobro, oženite se in če vam bo sreča prav mila, recimo da postanete tudi maršal in potem? — Potem, potem . . . ne vem kaj!“ jeclja oficir v zadregi. — „Pa jaz vem“, odgovori duhovnik: potem bote umrli, potem pridete k sodbi in nazadnje v večni — pekel. Toda to vam ni nič mar, kajneda, ker ne verujete in se iz spovedi norčujete. A nekaj vam imam še reči. Mož b e s e d a s t e, j a z t u d i — norčevati ste se hoteli z menoj, torej ste mi dolžni zadoščenja.

Obljubite mi, da bote skozi ves teden ponovili vsak večer, ko pojdete spat: Pride dan, ko umrjem, a to mi nič mar, po smrti bom sojen, a to mi nič mar, pri sodbi bom proklet na veke, a to mi nič mar!“ Oficir mu obljubi pod častno besedo, kakor je zahteval duhovnik, in gre.

Večerjal je sam. Ko se je spravljajl spat, se je spomnil obljube in začel je: „Umrli bom, sojen bom, in proklet morda v večni pekel!“ — Pristaviti pa si ni upal: a to mi nič mar. — Poteklo je nekaj dnij, besede te mu niso hotele iz glave, povsodi so mu hodile v spomin. Začel je resno premišljevati njih pomen in — pretekel ni še teden, ko je šel zopet v spovednico, iz katere je stopil čez nekaj časa ves krotak in — solzan. V sreču pa je občutil sladek mir in neskončno tolažbo.

Spreobrnila ga je.

V trgu O . . . si je prisluzila neka dekla s svojo pridnostjo precejšno svoto denarja. Omožila se je s pridnim rokodelcem, s katerim je živela sprva prav srečno in zadovoljno. Kupila sta si malo hišico in par njiv, a božji blagoslov je spremljal vsako njuno delo. — Toda mož je začel v slabo družino, začel igrati in piti. Mesto da bi delal, je presedel po cele dni v krčmi. Žena ga je prosila, rotila — nič ni pomagalo. Igre, pijače in slabe družbe ni pustil. Zapravil je vse, in dolgovi so se množili dan za dnem. Ker ni opravila žena z rotnjem in prošnjami nič — poskusila je drugače. Poznala je svojega moža natanko, zato se neko jutro praznično obleče, a drugo obleko pospravi in poveže. Ko mož svojo pijanost prespi in zagleda, kaj počne žena, začudi se in jo vpraša: „Neža — kaj pa vendar počneš?“ — „Ljubi mož“, odgovori ona mirno, „ker nočeš pustiti pijače in si napravil že toliko dolgov, da te poženó kmalu iz lastne hiše, pojdem v Lj . . . , in si poiščem službo, da ti bom mogla plačati saj stanovanje in ti preskrbeti obleko, ko ne boš imel več svoje strehe. Če sem te ljubila v boljših dneh, hočem skrbeti zate tudi v revii in nadlogi!“

Moža je to čudno ganilo, skoraj jokaje je prosil ženo odpuščanja in obljubil ji je sveto, da se poboljša. In držal je moško besedo, če tudi včasih težko.

Umirajoči junak.

Nepozabna ostanejo dela našega starega avstriškega junaka Radeckega, nepozabno pa tudi ostane njegovo krščansko mišljenje, njegova ljubezen do Boga. Knez in škof tridentski Rokabona, ki je kot veronski škof na strani stal osivelemu junaku v zadnjih trenutkih življenja, pripoveduje nam sledeče: „Ko je postalo stanje maršalovo zelo slabo, me pokličejo k njemu. Priznavam, da se nisem podal na pot brez vsake skrbi; zakaj tako viharno življenje zahteva ob koncu resnega računa. A maršal je bil popolnoma pripravljen; spovedal sem ga in prihodnje jutro tudi obhajal, ter se po dovršenem opraviilu podal v bližnjo sobo. A maršal me je hotel k sebi. Ko vstopim, razprostre junaški starček roki in veselo reče: „O moj preljubi škof, dovolite, da vas objamem in poljubim. Takega veselja, kakor je občutil danes, ko sem prejel svojega Odrešenika, nisem občutil še nikoli v svojem življenju!“ — Nato je v hvaležnosti in veselju umrl.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

(Našim naročnikom.) Večkrat nam prihajajo od strani naročnikov pritožbe, da nekaterih številčk „Domoljuba“ sploh ali o pravem času niso dobili. Ne bomo rekli, da se v naši administraciji ne zgodi nobena pomota; pri tolikem številu naročnikov je to mogoče in — razumljivo. A velikrat godé se pomote še le potem, ko se je list že odposlal; ali odpade naslovni ovitek, ali dobi v roke list kaka nepoklicana, listu sovražna oseba in ga vrže proč itd. Zato prosimo naročnike dobrotnega potrpljenja in — takojšnje reklamacije, ako ne dobé lista. — Ob enem pa znova prosimo vse dopisnike, reševalce ugank in sploh vse tiste, ki želé, da se kaj natisne v „Domoljubu“, naj pošljejo dotično stvar vsaj en teden pred izidom številke, sicer se nanje nikakor ne moremo ozirati.

(Birna v ljubljanski škofiji) bo v nedeljo 23. aprila v Postojni, 25. apr. v Slavini, 26. apr. v Hrenovicah, 27. v Senožečah, 28. v Vremah, 29. na Suhorju, 30. na Nadanjem Selu, 1. maja na Premu, 2. maja v Trnovem pri Il. Bistrici, 4. v Knežaku. — Nadalje bo birna: 13. maja v Sostrem, 14. v Polju, 15. maja pri sv. Jakobu ob Savi, 16. na Črnučah, 17. na Ježici, 18. v Šmartnem pod Šmarno goro, 19. v Preski, 20. na Sori, 24. pri sv. Katarini, 25. na Brezovici, 26. v Rudniku, 27. v Želimljah.

(Občni zbor kat. političnega društva) je bil dné 16. marca v Ljubljani v „Katoliškem domu“. Po poročilu tajnika in blagajnika sta sledila govora poslanca Povšeta o položaju in poslanca dr. Kreka o taktiki katoliško-narodne stranke nasproti slovenskemu liberalizmu. Za načelnika je bil izvoljen dr. Ivan Šusteršič, poleg starih odbornikov tudi na novo državni poslanec Vencajz.

(Umrli je) nadžupnik dr. Jurij Šterbenec v Leskovcu. Pokojnik je bil svoj čas semeniški podvodja, nekaj časa deželni poslanec, več let župnik y Hrenovicah, potem se je preselil v Leskovec, kjer je sedaj umrl po dolgem, mučnem bolehanji vsled vodenice. Naj v miru počiva!

(Župnije hrenoviško) dobi vč. g. Anton Žgur, župnik v Beli cerkvi.

(Vseslovenska delavska slavnost), ki se je lani vsled smrti cesaričine morala odložiti, vršila se bode dné 28. maja t. l. Dolžnost vseh prijateljev slovenskega delavstva je, vse storiti, da bode 28. maja res pravi praznik žuljavih rok. Na noge torej društva, a tudi posamezniki z živahno agitacijo za mnogobrojno udeležbo! — Vspored ostane v obče stari in je v glavnih potezah ta-le: V soboto dné 27. maja

bakljada in serenada. Ob 8. uri zvečer zberó se udeležniki pred „Katoliškim domom“, odkoder odkorakajo z lampijoni in godbo na čelu na Dunajsko cesto pred stanovanje blagorodne kumice gospé Pollakove. Od tu odkorakajo pred palačo presv. knežoškofa. — Nato je večer na čast došlim gostom s sodelovanjem pevskih društev in godb. — V nedeljo dné 28. maja: slavnost blagoslovljenja zastave pred nunsko cerkvijo. — Potem obhod po mestu. — Nato se vrši zborovanje. Po zborovanju skupni obed. — Popoldne velika ljudska veselica. — Natančnejši vspered priobči se pozneje. — Oglasi in dopisi naj se pošiljajo na č. g. Luka Smolnikarja, stolnega vikarja v Ljubljani.

(Kranjska kmetijska družba) je letós za svoje člane kupila deset vagonov galice po 25 kr. kg in po tej ceni se bode prodajala podružnicam. Prevozne troške plača deželni odbor.

(V smrt obsojen) je bil v Novem mestu pred porotniki dné 10. marca cigan Simon Held, ki je 9. januarja napadel in umoril kmeta Martina Novljana, ko se je s Krke vračal s sejma domov. Prič je bilo 45, ki so vse potrdile, da je res Held Novljana umoril. Morilec je seveda vse tajil. Stresla ga je šele obsodba na vislice. „Toliko nisem zaslužil,“ je dejal morilec, ko so ga odvedli v zapor.

(Nesreča na železnici.) Dné 24. marca zjutraj se je pripetila trem delavcem v predoru pod Zagorjem grozna nesreča. Odkidavali so sneg ter pazili pri delu le na redni osobni vlak. Nepričakovano pa pride od nasprotne strani ob istem času lokomotiva s snežnim plugom ter dva delavca popolnoma raztrga, enega so pa pol živega in hudo poškodovanega pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

(Petdesetletnica.) Dné 21. marca (ozir. 23.) je preteklo 50 let, kar je avstrijska armada bila slavni bitki pri Mortari in Novari. Tem povodom je bila dné 23. marca v cerkvi sv. Petra v Ljubljani sv. maša za padle vojake 9. lovskega bataljona.

(Električna razsvitljava) se je vpeljala v ljubljanski frančiškanski cerkvi. Cerkev je razsvetljena s samimi žarnicami, ki se nahajajo v steklenih tulipah na pozlačenih kandelabrih po stenah (30), na velikem lestencu (40) in na dveh malih (po 10). Učinek cele razsvitljave je čaroben.

(Nove lurške Šmarnice) so izšle ter se dobé v „Kat. Bukvarni“ v Ljubljani vezane v polusnji po 90 kr., v celousnji 1 gld., v usnji z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti poslana 5 kr. več.

(Iz Mekinj pri Kamniku) se nam poroča, da so vodili ondi duhovne vaje preč. gg. lazaristi Nežmah, Klančnik in Pediček od 19. do 27. marca. Ljudstvo je bilo zelo zanje zavzeto, le sneženi metež je ob-

težil nekoliko obisk. Najlepše pa je bilo, da je pri sklepu bilo sprejetih 52 mladeničev in 94 deklet v Marijino družbo; veselje in navdušenje je bilo splošno; da bi le družba, ki se je tako lepo pričela, pod varstvom Marijnim cvetela in obilo sadu prinašala. Čč. gg. misijonarjem pa povrni Bog obilni trud!

(Od sv. Lenarta nad Škofjo Loko) se nam poroča: Tacega pujsa še najbrže letos ni oddal noben posestnik mesarju pod nož, kakor ga je pripeljal dné 22. m. m. g. Janez Fojkar, posestnik in gostilničar v Ljuši, župnije sv. Lenarta. Ta orjak je tehtal 7 centov in 7 funtov (395-90 kg); presegel je torej letos do sedaj najtežjega znanega za 6 kg.

(Kmetijsko društvo v Gorjah.) V nedeljo, 5. marca imelo je naše kmetijsko društvo prvi občni zbor za pretečeno leto. Iz poročila tajnikovega je sklepati, da je društvo prav vrolo pričelo svoje delo. Za lansko leto (to je za dva meseca) se je prodalo blaga za 1200 gld. V januariju samem čez 1200 gld., v februariju pa že čez 1800 gld. Vino se toči le do Ave Marije zvečer, da ne more nikdo očitati, da se pospešuje pijančevanje. Ljudje sedaj pijó za potrebo vino. Ako se vsaj nekoliko zatara nesrečno žganje-pitje, potem je zadruga storila gotovo veliko dobrega. Društvo bo tudi še letos zidalo svoje lastno skladišče. Udov je sedaj že 151 in tudi nekaj trgovcev je že pristopilo k društvu. — Na razne dopise v „Narodu“, v katerih se napada naše kmetijsko društvo, ne bomo odgovarjali, ker so sama zavijanja in same laži, omenim le toliko, da kolikor bolj se hujska proti društvu, toliko rajše in toliko več udov pristopi k društvu, ker vsakdo hitro spozna njegovo korist.

(Iz Planine.) Po prijetnih in nenavadno gorkih zimskih mescih pač nismo pričakovali v začetku pomladi tako zavratnega napada snega, burje in zametov. Padlo je prva dva dni 66 cm snega, drugič še pol metra na vrh, da smo kar gledali, odkod ta obilni dar za pirhe. Divjemu petelinu, ki se je takoj po Svečnici oglašil in peti začel, je kar sapo zaprlo. Ptiči so siloma prileteli do človeških stanovanj, iskat zavetja in živeža. Ljudje so jim vsesploh potresali zrnja in drobtin, mnogo ptičev je pa tudi poginilo od mraza, zlasti brinjevk, kosov in manjših ptičev. Enaka usoda je zadela mladiče divjega zajca. Vrabec, šinkovec in senica so se dobro držali in večinoma brez škode prestali nagli prevrat vremena. Vzlic debelemu snegu so lomastili pogumni mladeniči v gozd po bršljan, bodičje in drugo zelenje za butare, ki so jih na cvetno nedeljo v navadnem številu prinesli k blagoslovu. Ker ima naša dolina nizko lego, bode sneg kmalu izginil in upamo, da se več ne povrne. Romanje na Brezje, ki je bilo določeno na sredo po Velikinoči, pa smo odložili do meseca maja. Oglja-

senih je 70 udeležencev, največ dekleta Marijine družbe. Mnogi bodo pri tej priliki prvič in zadnjič v svojem življenju videli Ljubljano in lepo gorenjsko stran. Zato bolj kaže, počakati toplejših dni za izlet, pri katerem je največ zavisno od vremena.

Primorsko.

(Krščansko-socialni shod v Trstu) je bil v nedeljo dné 12. marca dobro obiskan. Govorila sta dr. Krek iz Ljubljane in dr. Pavlica iz Gorice in koncipijent Pavletič iz Trsta; prvi o gmetni in moralni revščini delavskega ljudstva, drugi o zadrugi, tretji o avstrijskem in slovenskem rodoljubju. Oglasila sta se za besedo tudi dva socialna demokrata, ki sta bistveno pritrjevala predgovornikom sicer pa pokazala precejšnjo zmešnjavo v svojih nazorih. V Trstu se daní!

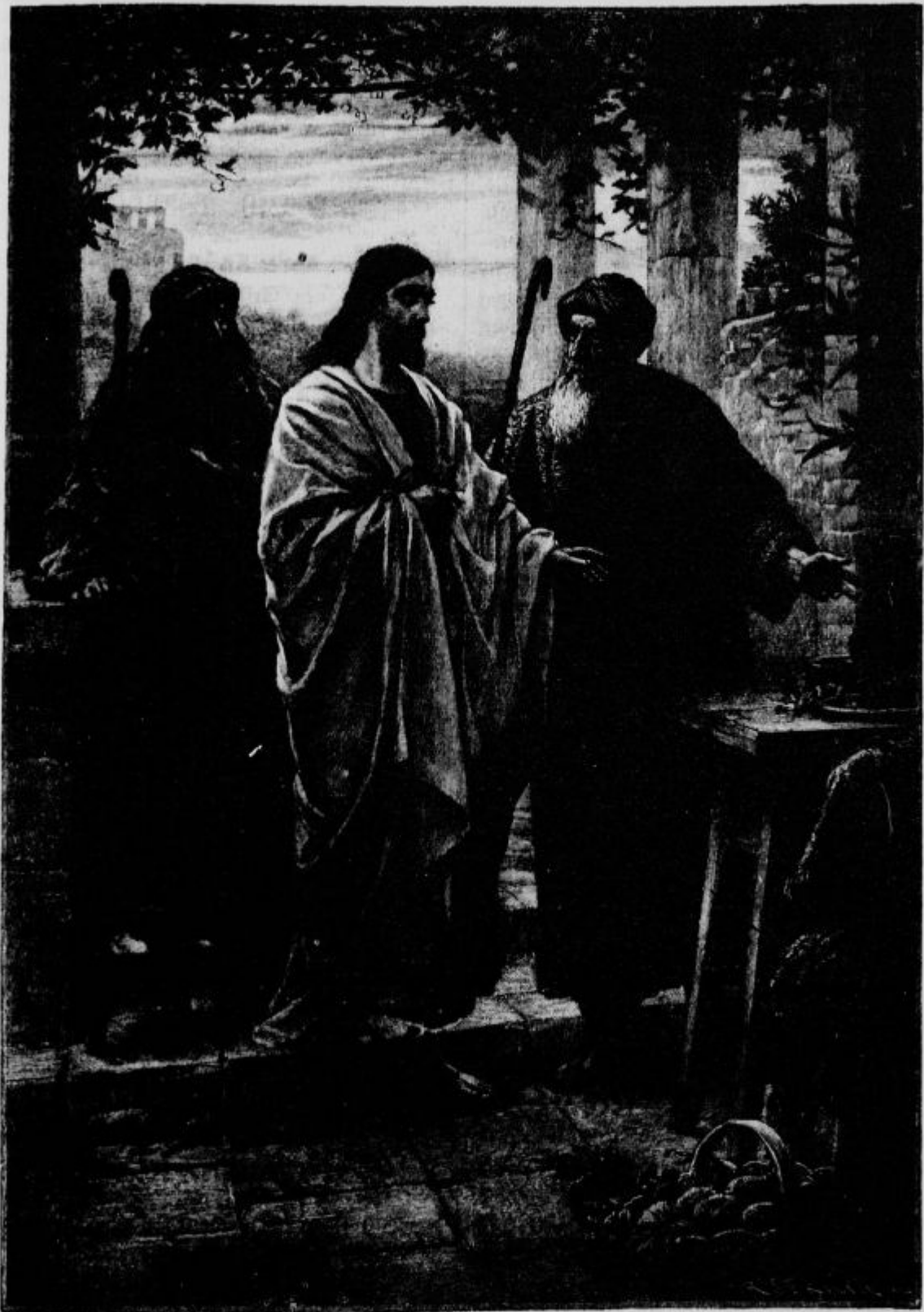
(Volitev v Istri.) Dné 15. marca se je vršila do polnilna volitev v isterski deželni zbor za mesta Pazin, Labinj in Plomin. Izvoljen je italijanski kandidat dr. Konstantini s 155 glasovi; hrvatski kandidat dr. Šime Kurelič je dobil 140 glasov. Italijanska trdnjava sicer še ni padla, toda maje se. Slava zavednim volivcem!

(Grozna nesreča) pripetila se je 18. marca do poludne č. g. Al. Bratini, kuratu v Gabrijah pri Ajdovščini. Imenovani gospod je za velikonočno procesijo pripravljaval umetalni ogenj ter v to svrhu v možnarju mešal in drobil žveplo, klorokisli kalij in žveplenokisli barit. Pri tem se je zmes vnela in eksplodirala. Gospodu kuratu je odtrgalo levo roko in dva prsta desne roke in ga tudi sicer na glavi in ostalem telesu precej poškodovalo. Prsta je skozi dvojno okno vrglo na cesto. Ponesrečenega gospoda so prepeljali v goriško bolnico, kjer so mu odrezali roko.

Štajersko.

(Iz Kozjega) se nam piše: Dné 10. marca zvečer je pogorelo gospodarsko poslopje razūn hiše do tal posestniku Mihaelu Hrovatn v Šonovem pri Kozjem. Iskrena zahvala gre kozjanskemu gasilnemu društvu, da ni bila nesreča še večja; takoj je bilo z brizgalnico na mestu. Vsa škoda znaša nad 2000 gld. — Pred kratkim se je v Kozjem ustrelil na svoji postelji finančni nadpaznik Rebersak, rodom Konjičan. Vzrok je bil baje ta, da bi bil moral biti za kazen degradovan in premeščen. — Dné 3. marca čutili smo tu prav močen potres. Šipe v oknih so zažvenketale, a druge nesreče, hvala Bogu, ni bilo!

In so se približali trgu, kamor so šli; in on se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. In sta ga silila, rekoč: Ostani z nama, ker se mračí in se je dan že nagnil. In je šel noter ž njima.

(Luk. XXIV. pog. 28—29 v.)

Drobtinice.

Človek in stroj. — Statistični zavod v Berlinu je izdal pred kratkim podatke o vseh po svetu v obrtu in prometu rabljenih gibalnih silah. Velikanska množitev strojev spada še le v zadnjih 25 let. Štiri petine vseh na svetu sedaj delujočih strojev je bilo izdelanih v zadnjih 25. letih. Avstro Ogerska premore nad 20.000 parnih kotlov in okoli 4000 lokomotiv. Moč vseh parnih strojev nadomešča v Zedinjenih državah 9, na Angleškem 8, v Nemčiji 5 in v Avstro-Ogerski 2 milijona konjskih sil; vendar je tukaj izvzeta moč lokomotiv, kojih število znaša skupaj 400.000 in katerih moč je jednaka petim milijonom konjskih sil. Parni stroji vsega sveta izvršujejo delo, za katero bi bilo potrebnih 2000 milijonov ljudi, torej več kakor trojno število vseh delavskih močij na zemlji. Stroji torej silno izpodrivajo človeka in žival.

Električno razsvitljena vas. — Gotovo nekaj celo za naše čase izvirna novica! Navadna, kmetijska vas tam v gorati in še celo „klerikalni“ solnograški deželi se ponaša s popolno električno razsvitlavo; in to se je zgodilo brez sodelovanja kakega inženjerja ali elektrotehnikarja. V St. Martinu — tako se namreč vas imenuje — biva priprosti sin Peter in je brez studij, toda nadarjen samouk. Nakupil si je vse potrebne priprave in napeljal elektriko najprej po svoji hiši, potem pri sosedih, in nazadnje še po ulicah in celo v cerkvi. Ko se stemni, tedaj zažari cela vas v svitu električne luči in mogoče da še svetleje, kakor pri nas v Ljubljani.

Spoštuj očeta in mater. — Nedavno so postavili na pokopališču v Debrecinu na Ogerskem spomenik, ki je v svarilo vsakemu, kdor četrte božje zapovedi ne spoštuje. Napis na tem spomeniku se glasi: Tu počivajo v Gospodu: Jožef Moric starejši, umrl star 62 let. Ustrelil ga je lastni sin. — France Jožef Moric mlajši, umrl v ječi star 27 let. — Josipina Moric star., umrla stara 47 let, ustrelila jo je hči. — Elizabeta Moric, končala je sama svoje življenje, stara 17 let. — Četrta božja zapoved še velja!

Zapuščena neke sirote. — V Brnu je umrla neka Julija Hofman, v 82. letu svoje starosti, ki je od občine dobivala 200 gld. letne podpore. Po njeni smrti pa so našli v stanovanju 99 zlatov, 4000 gld. gotovine in v peči 40.000 gld. v vrednostnih papirjih s kuponi.

Najdražji robec. — Ima ga baje italijanska kraljica Margarita. Ta robec je pravi čudež čipkarske umetnosti. Cenijo ga na 72.000 gld.; trije umetniki so ga, kakor se trdi, delali 20 let. Robec je lahek kakor pero in majhen, da se lahko zloži v zlato shrambico, ki ni večja od debelega fižola.

Nov avtomat. — Med čuda prihodnje pariške razstave stel se bode tudi ta-le avtomat: Vanj se vrže nek denar in se počaka mirno pred njim, dokler se ne sliši znamenje z zvoncec. To pomeni, da je bil človek fotografovan; potem se počaka še nekoliko časa in po preteku četrte ure pride iz avtomata lična žepna rutica, v kateri je vtkan naš lastni portret.

Narodno gospodarstvo.

Kmetijska zadruga in posojilnica v Horjulu.

Vsaka novotarija napravi mnogo govorjenja in nasprotstva. Tako je tudi s kmetijskimi zadrugami in posojilnicami. Ali vkljub osebnim in stvarnim nasprotnikom se zadruga organizacija počasi, toda varno razvija ter obeta zatiranim stanovanjem lepšo bodočnost.

Tako vam kaže tudi II. upravna doba kmetijskega društva v Horjulu, da so ničevi napadi nasprotnikov in neopravičeni strahovi omahljivcev. Zadruga je imela preteklo leto 5.000 več prometa, in sicer 71.446 gld. 54 kr. Novih udov je pristopilo 36, da se jih šteje zdaj 266. Čistega dobička je bilo v II. upravni dobi 1.103 gld. 72 kr., tako da znaša rezervni zaklad že 1.825 gld. 95 kr.

Že prvo leto je zadruga zidala svoj društveni dom in si nabavila za 600 gld. inventarja. A tudi preteklo leto je pomnožila svoje imetje in mej drugim preskrbela svojim udom mlatilnico z vratilom in slamo-reznicco. Umetnega gnojila je naročila do dveh vagonov kmetovalcem ter sploh posredovala pri nakupu raznega kmetijskega orodja, semena in drugih potrebščin, kakor otrobov (5 vagonov) turšice (3 1/2 vagona) in pri prodaji poljskih pridelkov, kakor pšenice, ovsca, fižola (5 vagonov), drv (200 sežnjev). Ker se dostikrat čuje očitane, da zadruga ne prodaja ceneje kakor trgovci, treba je poudarjati, da cene pri blagu res niso tako zelo različne pri trgovcih in zadrugi. Toda to je ravno zasluga zadruge, da niso, konkurenca dela cene nizke. Vendar pa je gotovo, da zadruga daje po najnižji ceni, kakor ji je mogoče, ker pri velikem prometu lahko jemlje le majhen dobiček. Ako pomislimo pa, da je zadruga prodala v preteklem letu nad eden vagon soli in dasi je bila kila soli le en krajcar ceneji kakor drugod, je vendar gotovo, da so v enem letu udje samo pri soli čez 100 gld. pridobili. Kajpada preskrbuje zadruga udom tudi dobro, solidno blago, kar je treba posebej upoštevati, ne pa smetnih pobirkov in malovrednih ostankov.

Lahko bi našli še razne druge komisti zadrugnega delovanja, a omenimo le še, da so samo pri vožnji ljudje zaslužili do 1500 gld. Koliko pa se jih je preživelo le ob zadrugi!

Zadruga tudi moralično lahko vpliva na ljudstvo, ker se ji ni treba polakomniti za merico pijače, ali jo proda ali ne in največa zavest je ta, da je zadruga imetje vseh udov, ne pa kagega posamičnika in da lahko vsak ud svoje pomisleke razodene upravnštvu zadruga.

Res da zadruga ni brez dolga. Ali kaj je to, ako je zadruga 11.200 dolžna domači posojilnici pri 71.000 prometa? Brez denarja se ne more trgovati in pač bi bili upravičeni desetkrat bolj bati se za kakega večega trgovca, da ne »falira,« kakor za zadrugo, ki ima zaslonbo v udih in nadzorstvu od treh stranij: od vsako leto izvoljenih peterih nadzornikov, od revizorja »Gospodarske zveze« in od politične oblasti, ki pazi na to, da se vse vrši po postavah in pravilih.

Tudi hranilnica in posojilnica v Horjulu se varno in čvrsto razvija. Pristopilo je v preteklem letu 32 novih zadružnikov in je vseh skupaj 229. Prometa je bilo 73.952 gld. 76 kr. in čisti dobiček IV. upravne dobe znaša 548 gld. 17 kr. tako da hrani rezervni zaklad že 1.155 gld. 32 kr.

Veselo znamenje je, da je domačih ulog zmerom več, tujih zmerom manj, dolžniki plačujejo dokaj redno obresti in vzlasti posli radi vlagajo male svote v hranilnico.

Ni se torej treba bati bodočnosti in z božjo pomočjo se bo zadružno delovanje razvilo v mogočno drevo, ki bode razprostiralo svoje veje na vse strani in vsak, ki ima dobro voljo, bode lahko našel svoj prostor v njegovi sencii.

Zato se je občni zbor v nedeljo 12. t. m. vršil ob obilni udeležbi in zadružniki so zadovoljni in veseli končali letno poročilo.

Domača knjižnica.

Da ne pozabim, moram takoj od kraja spregovoriti besedico »pro domo sua.« Kaj prav za prav pomeni »pro domo sua«, naj vam pove moj tovariš tam-le zadaj v »Besednjačku«; jaz pa hočem s to besedo reči le to, da imejte do »Domoljuba« vsi, ki ga že itak radi berete, še to posebno ljubezen, da mu v »domači knjižnici« tudi odkazete poseben prostor ter tja polagate list za listom, da boste končno lahko shranili ves letnik ter ga ponosno zapustil potomcem, češ, da bodo tudi oni videli, kako smo mi ljubili in oskrbovali svoj dom, da jim bo opomin, kako naj še oni nadaljujejo naše pošteno delo, če bodo kaj vredni. Pa tudi škoda bi bilo mnogih sestavkov, zlasti povestij, ki imajo stalno vrednost, ko bi se »Domoljub« tako zavrgel, kakor drugi izključno politični časniki. Sedaj grem pa zopet v red devat in priporočat naše družinske knjige.

III. Vrtec, časopis s podobami za slovensko mladino. S prilogo »Angeljček«. Urejuje prof. Anton Kržič Letna naročnina za oba lista je 2 gld. 60 kr. — Ze opetovano sem slišal: »Naj bi se »Vrtec« in njegov spremljevalček »Angeljček« kaj bolj priporočala po časnikih; ko bi ju ljudje bolj poznali, bi se bolj zanimali zanja.« To je pa res, sem si mislil; naši časniki se ga le na redke čase dotaknejo nekoliko, nekateri pa še celo nobenkrat. No, le čakajte, ga bom pa jaz tem bolj priporočil in pohvalil; to pa prav po vesti in po pravici. Naš vrli »Vrtec« že 29. leto preskrbljuje mladini dobre in tečne dušne hrane v lepi posodi. A kar piše »Vrtec«, ni samo za otroke, marveč njegove povesti, zlasti daljše, pa tudi mnogi drugi sestavki so tako osnovani in pisani, da popolno na ugajajo tudi odraslim ljudem. Za vse je poskrbljeno; za dobro prozo, pa tudi za lepe pesmi; še na šaljivo stran jo včasih kaj zavije, kar posebno dobro dé v naših suhoparnih časih; zanimive so njegove zabavne naloge, zastavice, rebusi itd. Odlikuje se tudi, posebno v novejšem času, po lepih in mičnih slikah. Kaj pa še to, da se sme vsakomur v roke dati brez najmanjše skrbi! Sploh je moja sodba ta: Na vsak način mora imeti »domača knjižnica« odličen prostor za »Vrtec«! Ako se vam posreči, da zasledite kje v starini kaj »Vrtčevih« letnikov, le kar kupite jih in hajd z njimi v knjižnico; za one letnike pa, ki se še prodajajo, se urno pobrinite, dokler jih je še možno dobiti. Dobivajo se pa še: pri gospej Tomšicevi (na Sv. Petra cesti št. 6.) letniki 1887—1893, vezani po 1 gld. 30 kr.; pri »Vrtčevem« uredništvu (sv. Petra cesta št. 76) pa letniki 1884—1896, vezani po 1 gld. 60 kr., letnik 1897 po 1 gld. 80 kr. in letnik 1898 po 2 gld. 10 kr. Ako pa kdo kupi več izvodov hkrati, se mu cena še primeroma zniža. Pristavim naj še to, da čista izkupnina »Vrtcev« od leta 1894. dalje je ob enem blagodejna miloščina za naše prepotrebno društvo »Pripraviški dom«.

IV. Angeljček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Urejuje prof. Ant. Kržič. Letna naročnina 60 kr. — Ker je »Angeljček« v novejšem času v tako ozko zvezo stopil z »Vrtcem«, da kar poleg njega potuje po vsem slovenskem ozemlju, moramo mu tudi seveda blizo kje prostor pripraviti v »domači knjižnici«. »Angeljček« prinaša slično gradivo kakor »Vrtec«, le nekoliko bolj detinsko je pisan, pa morda nekoliko bolj pobožen je, kar je dolžan biti že po svojem imenu. In menda ravno zato ga nekateri nimajo tako radi, ker se jim zdi prepobožen. Pa v tem mu delajo krivico. Prvič to ni res, da bi mogel sploh kdo biti prepobožen, če je le prava njegova pobožnost. Drugič je to zelo prav, da je kdo, ki navaja mlade ljudi k pobožnosti, saj te jim bo v življenju najbolj treba, če bodo hoteli pošteno in srečno živeti. Kaj pa šele tamkaj — unstran groba! I, pa saj dober narodnjak biti pa pošteno in pobožno žtveti, to je isto: liberalnost je ptuja rastlina, nenavadna kopriva. Tretjič, no, tako svet pa »Angeljček« zopet ni, kakor mu oporekajo neprijatelji. Kako rad se kaj pošali z otroci, koliko kratkočasnih rečij jim že povedal, kolikrat jim prigovarjal, da naj bodo veseli, — seveda vselej pošteno. Le nikar ne mislite, da bi »Angeljček« prezrl zemeljsko veselje, ko opozarja na večno — nebesko! — Ne bo drugače, dragi prijatelj, kakor da se naročiš tudi na »Angeljčka«, posebno če so v tvoji hiši otroci — če so celo taki, ki pojdejo prvokrat k svetemu obhajilu, zakaj povem ti, da toliko lepih naukov in zgledeov za prvo sv. obhajilo, zakaj povem ti, da toliko lepih naukov, kakor pa jih je že nabral »Angeljček« in jih še nabira. — Pprašaj pa še tudi po poprejšnjih tečajih. Za sedaj se dobijo še vsi; a slišati je, da bodo prvi (vsaj v celoti) kmalu pošli. Cena jim je I.—IV. vezan à 40 kr., V. in VI. tečaj po 50 kr. vse pri uredniku č. g. prof. Kržiču, sv. Petra cesta št. 76.

Domači pravnik.

Vojaška taksa ali vojarina.

Država potrebuje, da se obrani v sili sovražnikov, vojakov. Vsak moški, kateremu je Bog dal zdravo in ravno telo, mora nositi cesarjevo suknjo in mora državo, kedar je v nevarnosti, braniti, če treba, tudi s krvjo in življenjem. Potreben je torej vojaški stan, ali veliko žrtvujejo državi tisti, kateri morajo, kakor poje pesem, nositi „suknjo belo, sabljico prepasano, puško pa nabasano.“ Zato je pa prav in pravično, da postava tudi onim, kateri, dasi so v vojaških letih, za vojaško službo niso sposobni, ali pa so postavno od te službe oproščeni, nalaga neko breme. To breme je vojaška taksa ali vojarina.

Vojaškej taksi podvržen je vsak v vojaških letih stoječi moški, kateri je 1. za vojaško službo nesposoben, ali pa 2. od nje postavno oproščen. Plačevati jo mora sam, za tiste taksi podvržene mladence pa, katere vzdržujejo stariši ali rajniki, so tudi le-ti plačniki.

Vojaška taksa obseza 14 plačilnih razredov. V prvi plačilni razred uvrščeni morajo plačevati letnih 100 gld., v drugi 90 gld., v tretji 80 gld., potem 70, 60, 50, 40, 30, 20, 10, 5, 3, 2 in naposled v 14. razredu samo 1 goldinar na leto.

Kako pa se razvrščujejo taksi podvrženi v razrede? V najnižji, torej v 14. razred, kjer plačuje vsak le po 1 goldinar na leto, spadajo oni, katerih prislužek ali dohodek ne preseza v kraju, kjer dotični biva, navadno dnino in katerim ni ob enem predpisan kak direktni davek. V 13. razred spadajo oni, kojih skupni dohodek preseza navadno dnino, toda je nižji kot 450 goldinarjev. Ti plačujejo po 2 goldinarja na leto. V 12. razred z letnimi tremi goldinarji takse spadajo oni, kojih zaslužek ali dohodek znaša od 450 do 600 goldinarjev. Za uvrščanje v ostale razrede od 11. do prvega je v obče odločilen davek. O teh razredih ne bomo govorili obširneje tukaj, kjer hočemo bravec le v obče podučiti o bistvu vojaške takse, saj je med našim kmetiskim in delavskim ljudstvom itak le malo taci vojaškej taksi podvrženih, kateri bi imeli več letnih dohodkov kot 600 goldinarjev.

Kako dolgo se mora plačevati vojaška taksa? Tako dolgo, dokler bi dotičnik, če bi bil potrjen v vojake, vstal v vojaškej zvezi, torej dokler bi ga še lahko klicali pod orožje. Ker je pa v teku teh let mogoče, da se dohodki taksi podvrženega spremenijo, zatorej se odmeri vsako leto nova taksa in se plačuje vedno le za preteklo leto.

Seveda so tisti, kateri niso sposobni, da bi si kaj zaslužili, če nimajo sicer premoženja, in tisti

reveži, za katere mora skrbeti občina, od plačevanja takse oproščeni. Črnovojniki, ako so podvrženi taksi, oproščeni so le za tisto leto, v katerem bi v resnici služili v črnej vojski.

Kaj pa se zgodi z denarjem, ki ga državi donasa vojaška taksa? Ta denar steka se v poseben zaklad in iz tega zaklada se 1. dajejo priboljški v vojaškej službi onemoglim (invalidom), 2. oskrbujejo se potrebne udove in sirote po onih vojakih stalne vojske, deželne brambe ali tudi črne vojske, kateri so padli v vojski ali umrli vsled ran, dobljenih v vojski ali vsled vojnih naporov, 3. podpirajo se podpore potrebne rodbine onih, kateri so za časa mobilizacije morali pod orožje. Prošnje za take podpore oddajajo se pri okrajnih glavarstvih.

Za smeh in kratek čas.

(Pri zdravniku.) — „Miha, vi morate pijačo pustiti!“ — Bolnik: „Gospod doktor, ali jaz ne pijem niti kapljice ne!“ — Zdravnik: „No, potem morate pustiti kadenje!“ — „I, ali tudi ne kadim ne!“ — Zdravnik: „Ja, prijatelj, če nimate kaj pustiti, potem vam seveda ne morem pomagati!“

(Pred sodnijo.) — Sodnik: „Vi ste obsojeni, da boste šest mesecev sedeli; imate kaj ugovarjati?“ — Obsojenec: „Druzega nič ne, kakor to, da mi je zdravnik sedenje prepovedal!“

(Za god.) — „Dragi oče! Za vaš veseli god Vam pošiljam ta le jetrca. Naj Vam dobro teknejo! Res, da je to-le malenkost, pa prihaja od srca Vašega Franceljna!“

(Polajševalni razlog.) — Advokat: „Res je, gospodje porotniki, da se mora požiganje ostro kaznovati; prosim pa, gospoda, pomislite, da je moj varovanec vedel, kako dobro brizgalnico da imajo vaščani!“

(V zvezdarni.) — Neki Oger je bil na Dunaju in je šel tudi v zvezdarno, kjer zvezdogledi opazujejo zvezde. Ko nekaj časa gleda skozi daljnogled, pravi: „Da zvezdogledi vedó, kako daleč je kaka zvezda, še ni tako čudno; a čudim se, da vedó, kako je kateri ime!“

(Z vsem zadovoljen.) — Berač prosi gospoda par starih čevljev. Gospod: „Jaz imam le nove.“ — Berač: „Nič ne dé; kadar je sila, vrag tudi muhe je — le sem ž njimi!“

(V gostilni.) — Oče, mati in sin sedé pri mizi in pijó. Mati ki ga je imela že precej v glavi, pade pod mizo in obleži. — Sin: Oče, mati so pod mizo!“ Oče: „Naj ima svoje veselje!“

Računska naloga.

Kakó je mogoče deset kuhanih jajc tako razdeliti med deset oseb, da vsaka oseba dobi eno jajce in vendar še eno v skledi ostane?

Zastavica.

Kdo je bil dvakrat rojen in je samo jedenkrat umrl; kdo pa je bil jedenkrat rojen, pa je dvakrat umrl?

Skakalnica.

nam	Bog	nočl	tu-	di-	slad-
je	daj	ko	bi	ko	li-
po-	svo-	Lah-	Da	spa-	Vsa
moč!	smo	li,	noč!	na	vro-
Ker	de-	ča-	ko	je	či-
lo	do-	kon-	Lah-	proč,	zdaj

Razvrsti vse te zloge in dobiš boš prvo kitico neke splošno znane pesmice iz „Pesmarice“ Mohorjeve družbe.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Računska naloga: Bilo nas je v krčmi 27. Osem mož je plačalo po 99 kr. ali skupno 7 gl. 92 kr., sedem žen skupaj 29 kr., sedem mladeničev po 49 kr. ali 3 gl. 43 kr., dve dekleti po 39 kr. ali 78 kr., trije dečki po 19 kr. ali skupaj 57 kr., torej smo plačali vsi skupaj 12 gl. 99 kr. — Sicer se pa dá rešiti ta naloga tudi še na drug način.

Besedna uganke.

k	o	ž	a
o	s	e	l
ž	e	l	o
a	l	o	a

Prav so rešili: (Razprto tiskana imena značijo, da so rešili pogodili tudi računsko nalogo.) — Zagode Ivan na Ložnici, Štal, Bajec Alojzija iz Liberge, Verbič Matevž iz Kosez, Drašler Ivan na Drašiči, Jalen Ivan v Hlebcah, Rebel S. v Vodcah, Rebel Franjo in Vertačnik Janez, Sinkov turn, Dimec fr. in Kušar Janko v Ravnah, Fabijančič Fr. v Mokronogu, Pavlin Mih. in Eržen Mih. v Kropi, Fatur J. na Rakeku, Porenta Andrej v Virmazah, Knific Fran, Jenko Peter in Jerab Jan. v Hrašah, Starman Fr. in Lušnik Val. v Prašah, Janežič Antonija v Mengšu, Barc Ivana, Jeran Ana, Petkovšek Marija iz Stare Vrhlike, Rozničnik Avg. iz Gor. Ponikve, Jelenc Simon iz Jesenic, Beguš Mar. in Jerica iz Kamenj, Kunšek Ant. iz Planine na Štal, Reber F. v Gotovljah, Vavpotič Fran v Tunjicah, Mušič Jan. v Spod. Berniku, Repinec J. iz Kamenj v Boh, Vojskova Marica v Podvincih, Pirsek Amalija v Št. Jerneju, Vraz Kristina in Marija v Cerovcu pri Ormožu, Samo računsko nalogo so prav rešili: J. Gubanec in Erce Flor. iz Vodice in Grošelj Janez iz Čemšenika.

Slovarček nenavadnih besed.

„Pro domo sua“ je latinski izrek, ki se po naši pravi: „za hišo svojo“ (govori), si zraven mislimo. Ta rek rabimo o priliki, kadar kdo zagovarja ali priporoča kako stvar, ki je sicer javne važnosti ali koristi, vendar pa je za onega največje koristi, ki jo zdaj toplo priporoča. N. pr. Gostilničar poleg farne cerkve pride z drugimi vaščani h g. župniku in živahno prosi, naj kmalu dobé kapelana, da bode ob nedeljah dvojno opravilo. Ta gostilničar zdaj govori „pro domo sua“, ako posebno misli na svoj dobiček, ki ga bo imel od ljudstva, katero prihaja k drugemu opravilu.

Nihilizem je soroden z anarhizmom. Okrog l. 1860 so se na Ruskem zarotili dijaki, da bodo vse prekucnili in podrli, in na razvalinah družbe še le ustanovili novo Rusijo. Ker jim nič ni

bilo sveto, nobena pravica in resnica, nobeno izročilo in nobena oblast, ker so hoteli vse uničiti in iz ničā ustvariti novo družbo, zato so jih imenovali nihiliste, po naše ničnjake. Zarota se je po Rusiji zelo razširila. Dijaki in vojaki, moški in ženske so se ji pridružile. Policija jih je preganjala, mnogo so jih pobesili, postrelili, izgnali v Sibirijo, a zatreji jih niso mogli. Mnogo jih je ubežalo v svobodno Švico in od tam so hujskali druge v Rusiji. Posebno so nihilisti zasledovali carja Aleksandra. Večkrat jim je ušel, nazadnje se jim je posrečilo, da so ga ubili z bombo.

Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne 20. aprila 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 1. aprila:	68	84	86	8	81
Gradec, 1. aprila	3	62	58	69	46
Ljub. 24. marca	87	22	28	29	68
Trst, 24. marca:	22	70	13	82	14

**KATHREINER-
Kneippova
sladna kava.**

Stara mati, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna priredn k bobovi kavi. Pri živčnih, srcnih, ledolodnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetljivejša kavina pijača v stotisočere ragovinah.

18 1

**Največjo zalogo
najrazličnejših razglednic**

ima **A. TURK**, trgovina s pisalnimi in risalnimi potrebčinami v Ljubljani, na Dunajski cesti. — *Razprodajalcem dá znaten popust.* Vsprejemā naročila v izvrševanje ličnih razglednic v raznih poljubnih bojah.

Pekovskega učenca

sprejme takoj **M. Ambrožič** v Mojstrani na Gorenjskem. 406 3—3

**Na prodaj je
posestvo**

in sicer: hiša, vrt, njive, gojzd, z vso opravo pod ugodnimi pogoji. Posestvo je oddaljeno četrt ure od farne cerkve v Stari Loki. — Več se izve pri organistu Janku Hafner v Stari Loki. 409 4-3

M l i n 419 2-1

obstoječ iz treh tečajev kamnov, strojem za ječmen, stopom za čreslo, z dobro razvito kupčijo in nekoliko zemljiščem oddá takoj v najem ali na „del“ Anton Uršič v St. Vidu pri Vipavi.

Proda ali v najem se dá 422 1-1

hiša

s štirimi sobami in skladiščem. Poslopje s sadnim vrtom je pripravo za kako obrt. Od Ljubljane oddaljeno je eno uro ter ob veliki cesti. — Več se poižve v Udmatu št. 7.

sidro
Liniment. Capsici compos.
350 iz lekarnе Richter-jeve v Pragi 24-12
priznано izvrsno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 759 40-26
Richter-jev liniment s „sidrom“
ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
imano varstveno marko „sidro“ kot pristno.
Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

L. Mikusch
tovarna dezinkov,
Ljubljana, Mesni trg 15.

Preobleke
Največji izbor
Popravila
Izdelovanje
Skrbno

Sodarski učenec

se išče pri M. Česenj-u v Kranju. 413 2-1

Najboljša živinska štupa je Barthel-novo apno za klajo,

zabranja lizanje lesa odstranja shujšanje vzbuja slast, pospešuje prebavo, namnoži mleko, daje delavno meč redi meso itd. Za vsako žival prepotrebno. Popis na zahtevanje brezplačno. Za poskušnjo 5 kg od Dunaja za 1 gld.

M. Barthel in dr.
Dunaj, X., Keppelergasse 20.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez izgube, ako hoče prodajati postavne depuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschoegasse 8. 826 10-10
9

Hiša

v bližini kolodvora Zatičina: zemljišči vred. po con i. s. v letnih obrokih proda. — Natlačneje poižve se pri Jožetu Raušek-u, Škerjanče pri Zatičini. 426 1-1

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah 259 44 5 v plombiranih vrečicah po 10 in 25 kil v prodajalnicah

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta vis á vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem upešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov. 416 3-2

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, ki se vam bo gotovo dopedel, to je iz čiste cikorijske in sladove tearine napravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 3 20 Dobiva se povsod!

sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Oelz-ova kava

je od dné priljubljena ker bo do dné bolj bovo-kavo spremení v zdravo, okusno in pokrepčevalno redilno sredstvo. 400 (20-4)

Rudeči zavitki z belim trakom.

264 6-2

R. Pserhoferja

392 8-5

„*lekarna pri zlatem državnem jabolku*“
na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

preje **kričistilne kroglice** imenovane, so staroznane, lahko odvajajoče od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vže več desetletij dobro znane pod imenom **J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice**. Pristine izdelujejo se edino le v lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaju I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavojev s 6 škatljicami gld. 1-5. Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnino vred: 1 zavojev kroglic gld. 1-25, 2 zavojev gld. 2-30, 3 zavojev gld. 3-35, 4 zavojev gld. 4-40, 5 zavojev gld. 5-20, 10 zavojev gld. 9-20. (Manj od zavojev se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“

ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu ručee tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr.
franko posl 65 kr.

Stollovi kola - preparati
izvrstno krepčujoči želodec in živec. Liter kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld. 60 kr., četrt litra 85 kr.

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.)

Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in

Razum tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbē. **Pošiljajte po pošti zvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljateljah s povzetjem.**

krepča želodec, ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2-—

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva, najboljša sredstvo za rast las, lonček 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Universalna čistilna sol

A. W. Butricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavojev gld. 1-—

V zalogi »Katoliške Bukvarne« je izšla in se dobiva po vseh knjigarnah v četrtem pomnoženem natisu za slovenske gospodinjine in kuhanje rice prepotrebna knjiga

Slovenska kuharica

ali

navod umetno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pleiweis. — Tež novi izdaji je pridejan **obširen dodatek**, katerega je spisala M. Lavtižar.

Vkljub temu, da je vsebina knjige vsled dodatka zdaj obširnejša, kakor v prvih izdajah. Knjiga obsega v novi izdaji **398 strani**, ostala je cena stara, namreč za **nevezano 1 gld. 50 kr., za vezano v platno pa 1-80 gld.;** po pošti poslana 10 kr. več.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 415 20-2

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 896 (20-14)

Cena steklenic 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „**Herbabny**“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo **uradno registrov. varstveno znamko**, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Vožnje karte

in

tovorni listi

AMERIKO.

312 1 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel 20,

ali pa

317 25-2

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

Na prodaj je

hiša s kovačijo in vrtom

v večjem trgu na slovenskem Štajerskem in sicer v kratkem. Dobila se bo za okrog gld. 3000. — Hiša je v dobrem stanu, jez pa je celo nov. Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje to lepo posestvo po tako ugodni ceni kupiti, naj to naznani »Naši straži«, ki bo v vsem potrebnem dalje posredovala.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporečili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarnarju G. Piccolijju v Ljubljani pristržno zahvale za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov „Dvorni založnik“

niče za gl. 1'20 a. v. po 24 stekl. za gl. 2'40, po 36 za gl. 3'50, po 70 za gl. 6'50, po 110 za gl. 10'30. — Poštino mora plačati p. n. naročnik.

361 12—6

Nj. svetosti“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugisloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehalim G. Piccolijjevo želodčno tinkturo, katere krepiča želodec, povečuje slasi, pospešuje prebavljeno in telesno odprtje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccolij, lekarnar „pri angelu“ v Ljubljani, na Dnanski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelovatelj v stekljah po 12 stekleničah po 24 stekl. za gl. 2'40, po 36 za gl. 3'50, po 70 za gl. 6'50, po 110 za gl. 10'30.

5-1 4³/₄ klg. kave. 420

peštine prosto proti povzetju, ali če se denar naprej pošlje, zajamčeno najboljšo blago.

Afr. moka, biserni	gl. 3'70
Santos, fini	3'70
Salvador, zelen poseb. fini	4'35
Cejlon, modro zelen p. f.	6'10
Zlati java, rumen. p. f.	5'90
Biserna kava, zelo fina	5'55
Arab. moka, blagodišeč	6'90

Cenik in carinski tarif zastoj.
Ettlinger & Co., Hamburg

*****

Koverta s firmo
vizitnice in

trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

*****

Posojilnica za Bled in okolico,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, obrestuje od novega leta hranilne vloge po

4 ¹/₂ %

in plačuje rentni davek sama.

421 3—1

Ivan KORDIK

v Ljubljani,
Prešernove ulice 10-14,

418 1—1

priporoča svojo zalogo

galanterijskega blaga in drobnine

posebno za kupčevalce, kakor tudi orodje za črevljarje in sedlarje, posebno na debelo po nizki ceni.

Zahvala!

424 2—1

Dne 12. okt. 1898 sem ravno v istem času pogorel, ko nsem bil zavarovan, zame se je polegnil kol glavni okrajni zastopnik Dunajske zavarovalne družbe, gos. Franc Ks. Sajovic v Kranju, in mi izprosil 600 Kron (300 gold.). Resnično mi jih je ta družba darovala, zato to dobro in pošteno družbo vsakemu gospo darju najtopleje in najbolje priporočam, in se ji tu javno zahvalim.

Tupalče, 25. sušca 1899.

Janez Doltnšek (vulgo Kapovec.)

Potrjuje župništvo Preddvor: Janez Debelak, župnik.
Potrjuje županstvo Št. Jur pri Kranju: J. Barle, župan,
Jakob Kozelj, Martin Rogel, Franc Brolih, svetovalci

Najboljša in najcenejša kolesa

(bicikle) iz štirih različnih tovarn prodaja pod isani. Ima tudi stare a še popolnoma dobre po 30—85 gl. kos, in druge reči, h kolesom potrebne.

323 1—1

Pavel Bizjak, Kranj, št. 132.

Umetna gnojila

različnih vrst,

428 3—1

travnna in deteljna semena in apno
za poklajo

po možno nizkih cenah dobiti pri

J. Murnik-a nasl. v Kamniku.

Preselitev trgovine.

Uljudno naznanjam, da sem preselil svojo prodajalnico iz barake za knezoškofijsko palačo na Pogačarjevem trgu (za vodó) v

Semeniščno poslopje

na istem trgu, kjer bodem nadaljeval prodajo lesne, pletarske in sitarske robe, žime in morske trave. — Zahvaljujem se ob jednom slav. občinstvu za doslej izkazano naklonjenost in zaupanje ter se priporočam tudi v bodoče v obila naročila.

370 12—9

Odličnim spoštovanjem

Matko Arko.